Kasvituotteiden laatu- ja sertifiointijärjestelmät

Hyödyntäminen ja todentaminen elintarvikehankinnoissa

3.11.2026

Käytännönasiat

Tilaisuus tallennetaan

Esitykset ja tallenne jaetaan osallistujille tilaisuuden jälkeen.

Kysymykset chatissa

Jätä kysymys chattiin. Nostamme kysymyksiä puheenvuoron jälkeen.

Mikrofoni mykistettynä

Pidäthän mikkisi mykistettynä tilaisuuden ajan, kiitos!

Ohjelma

Klo 13.00	**Tervetuloa ja tilaisuuden avaus** Auli Väänänen, MMM
Klo 13.10	**Kasvituotteiden vastuullisuuskriteerit hankinnoissa** Elina Muurimäki, Motiva
	Sertifiointi- tai laatujärjestelmien hyödyntäminen hankinnoissa – esimerkkeinä Laatutarha, IP Sigill Kasvikset, Global G.A.P. *Katarina Lassheikki* *Anne Piirainen*
Klo 14.50	**Tilaisuuden yhteenveto** Elina Muurimäki, Motiva
Klo 15.00	**Tilaisuus päättyy**

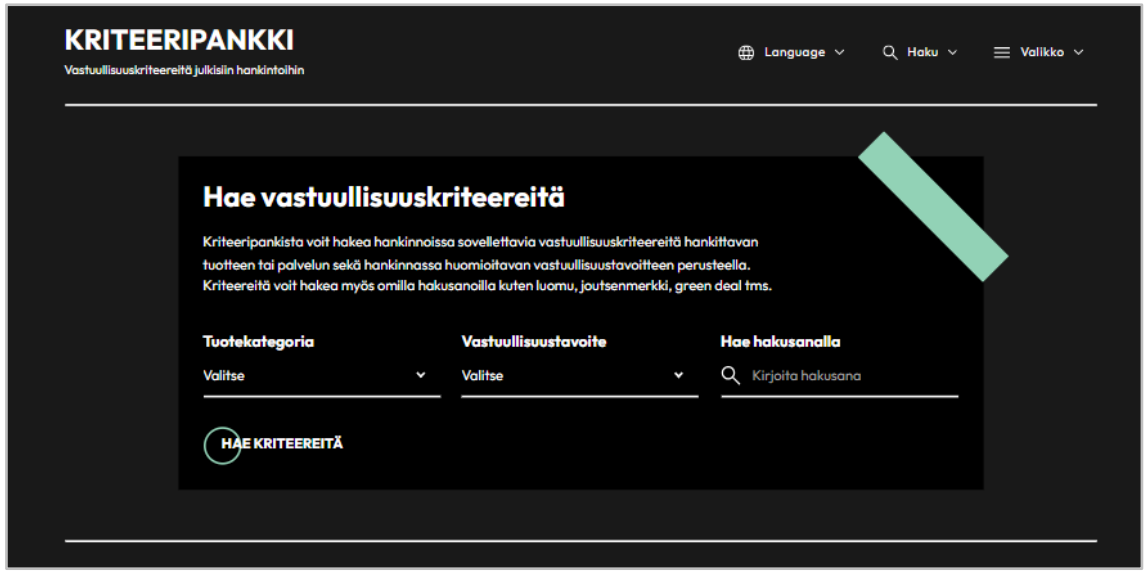
Kriteeripankki

Maksuton työkalu hankintoihin

- Tilaajien ja toimittajien käytössä
- Valmiita vastuullisuuskriteereitä hankinnoissa sovellettavaksi
- Tietoa tuoteryhmän vastuullisuusvaikutuksista
- Ohjeet vaatimuksen todentamiseen

Kriteerit ovat

- Markkinatilannetta vastaavia: kriteerit täyttäviä tuotteita/palveluita saatavilla
- Markkinaa kannustavia
- Syrjimättömiä ja vertailukelpoisia

Kriteeripankin etusivu: hae kriteereitä tuotekategorian, vastuullisuustavoitteen tai hakusanan mukaan.

www.kriteeripankki.fi

Kriteeristä löytyvät tiedot

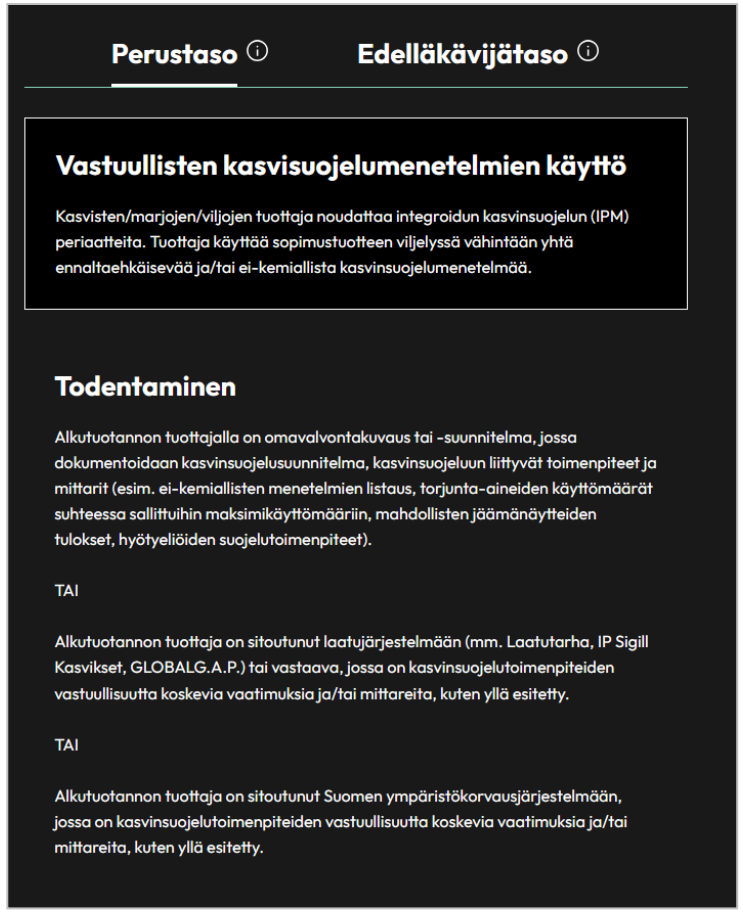
Kriteerissä on

- Tarjouspyyntöön kopioitava kriteeriteksti
- Todentamisen tapa
- Kriteerin julkaisuajankohta
- Ohjeita kriteerin käyttöön ja perustelut

Kriteerin taso

- Perustaso = markkinoilla hyvä saatavuus
- Edelläkävijätaso = toimittajalle haastavampi, pienempi saatavuus, tietopyyntö tai markkinavuoropuhelu suositeltava kriteeriä ensi kertaa käytettäessä

Huom: Kriteeripankki ei suosittele tai valitse kriteereitä hankintaasi!

Esimerkki kriteerisivusta Kriteeripankissa

Kasvikset, marjat, hedelmät, kasviproteiinit ja -tuotteet

- Tuotekategoriaan löytyy yhteensä 51 kriteeriä tällä hetkellä.
- Todentamisen keinoina on nostettu tarjoajan tai toimittajan kuvauksia, erilaisia sertifiointi- tai laatujärjestelmiä.
- Tuoteryhmälle löytyy myös kattava tietopaketti vastuullisuusnäkökulmista.

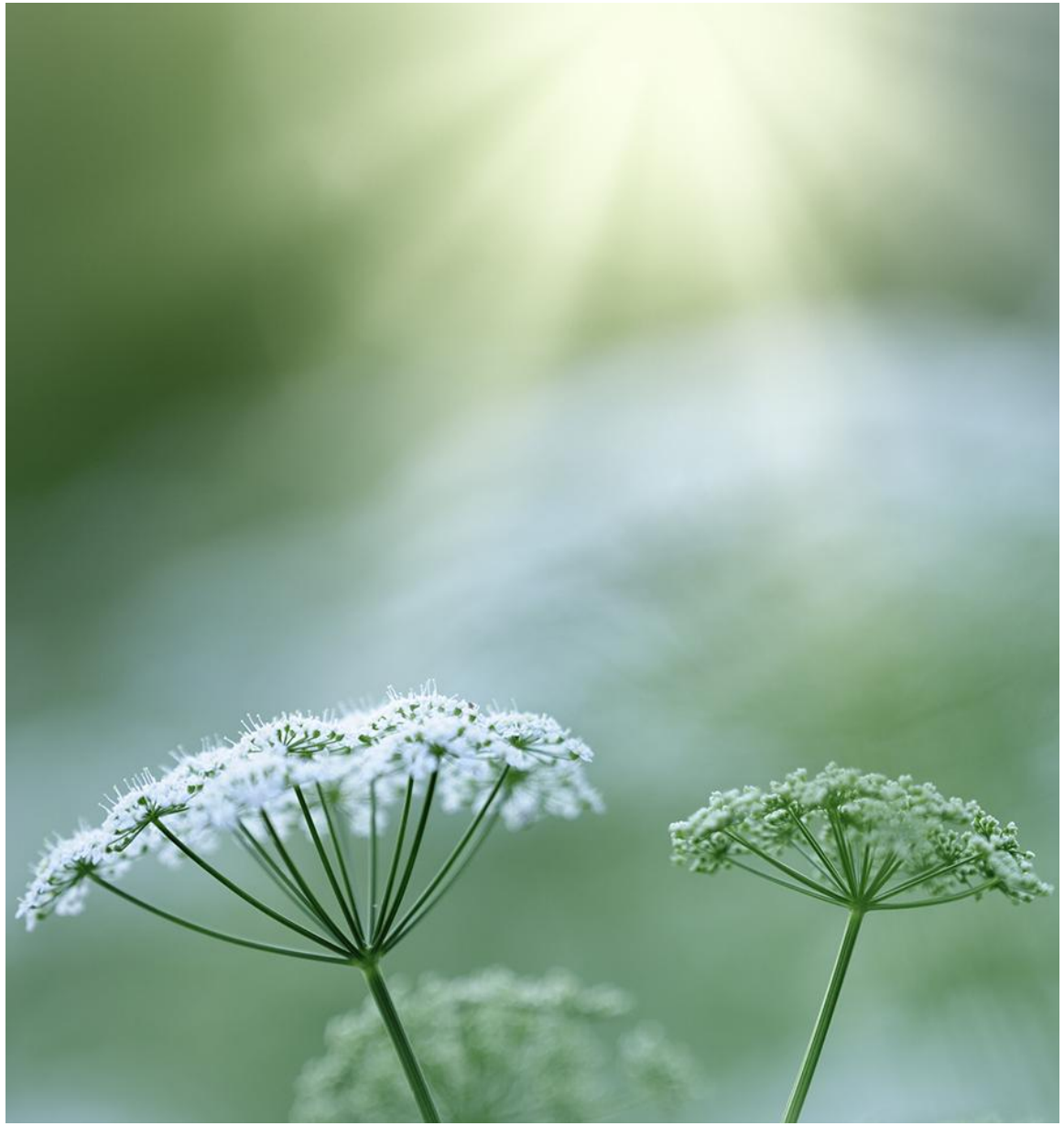
Kriteeripankin kriteerit 1/2

Kriteerin nimi	Taso	Kriteeriteksti	Todentaminen	Perustelut ja ohjeet	Lähde
Alkutuotannon ympäristövaikutusten vähentäminen	**Perustaso**	Alkutuotannon toimijalla tulee olla ympäristövaikutusten vähentämiseen perustuvia mittareita ja seurantaa ja/tai ympäristövaikutuksia vähentäviä toimenpiteitä vähintään kolmessa seuraavista kategorioista: jätehuolto, luonnon monimuotoisuus, energiankäyttö, ravinnepäästöt, maaperän laatu ja hiilimäärä sekä vedenkäyttö.	Sertifiointi- tai laatujärjestelmä esimerkiksi Laatutarha, IP Sigill Kasvikset, luomusertifikaatti, GLOBAL G.A.P. tai muu vastaava.	Ympäristövaikutusten vähentäminen vaatii toiminnan seurantaa ja arviointia. Dokumentointi antaa mahdollisuuden havaita poikkeamat ja tehdä korjaavia toimia. Tuotannon ympäristövaikutusten mittarit ovat moninaiset: esim. jätehuolto, luonnon monimuotoisuus, energiankäyttö, ravinnepäästöt, maaperän laatu ja hiilimäärä ja vedenkäyttö. Tuotannon olisi tunnistettava itselleen kriittiset kohdat ja kehitettävä niitä.	https://kriteeripankki.fi/c/44
Luonnon monimuotoisuutta edistävät toimenpiteet alkutuotannossa	**Edelläkävijätaso**	Valikoimassa pitää olla tuotteita, joiden alkutuotannossa toteutetaan luonnon monimuotoisuutta edistäviä toimenpiteitä ja ne on todennettu auditoinnein tai sertifioitu kolmannen osapuolen toimesta.	Kolmannen osapuolen sertifiointi esimerkiksi luomusertifiointi, IP Sigill Kasvikset, GLOBALG.A.P.:n BioDiversity Add-on, Sustainably Grown tai vastaava.	Ruoantuotannon merkittävimmät luonnon monimuotoisuutta heikentävät vaikutukset syntyvät alkutuotannossa. Monimuotoisuutta voidaan tukea muun muassa viljelykierrolla ja maanparannus- ja kerääjäkasveilla.	https://kriteeripankki.fi/c/242
Vedenkäyttö kasvien tuotannossa	**Edelläkävijätaso**	Kastelu- ja pesuveden kulutusta ja laatua seurataan. Veden käyttö ei vaaranna vesivaroja sekä vedenoton että tuotannosta poistuvan veden osalta.	Toimittajan kuvaus käytettävistä vesivaroista ja tuotannosta poistuvan veden käsittelystä. Kuvaus sisältää riskinarvioinnit ja toimintasuunnitelman riskien toteutuessa. Kuvaus voidaan todentaa myös vedenkäytön sisältävien laatujärjestelmien kautta (mm. Laatutarha, IP Sigill ja GLOBALG.A.P).	Puhtaan veden käyttö kasteluun ja tuotteiden valmistukseen kuluttaa useissa maissa merkittävän osuuden käytettävissä olevista vesivaroista.	https://kriteeripankki.fi/c/39
Tuoretuotteiden jälkikäsittely	**Perustaso**	Tuoreita juureksia/perunoita ei käsitellä sadonkorjuun jälkeen säteilyttämällä eikä kemiallisilla vahoilla tai kasvinsuojeluaineilla.	Sertifiointi- tai laatujärjestelmä esimerkiksi Laatutarha tai muu vastaava.	Jälkikäsittelymenetelmiä voidaan käyttää sadonkorjuun jälkeen suojaamaan tuotteita tartunnoilta sekä parantamaan säilyvyyttä. Tämä kriteeri koskee ainoastaan tuoretuotteita.	https://kriteeripankki.fi/c/42
Tuoretuotteiden jälkikäsittely	**Edelläkävijätaso**	Tuoreita kasviksia, marjoja ja hedelmiä ei käsitellä sadonkorjuun jälkeen säteilyttämällä eikä kemiallisilla vahoilla tai kasvinsuojeluaineilla.	Sertifiointi- tai laatujärjestelmä esimerkiksi Laatutarha tai muu vastaava.	Jälkikäsittelymenetelmiä voidaan käyttää sadonkorjuun jälkeen suojaamaan tuotteita tartunnoilta sekä parantamaan säilyvyyttä. Tämä kriteeri koskee ainoastaan tuoretuotteita.	https://kriteeripankki.fi/c/43

Kriteeripankin kriteerit 2/2

Kriteerin nimi	Taso	Kriteeriteksti	Todentaminen	Perustelut ja ohjeet	Lähde
Vastuullisten kasvisuojelumenetelmien käyttö	**Perustaso**	Kasvisten/marjojen/viljojen tuottaja noudattaa integroidun kasvinsuojelun (IPM) periaatteita. Tuottaja käyttää sopimustuotteen viljelyssä vähintään yhtä ennaltaehkäisevää ja/tai ei-kemiallista kasvinsuojelumenetelmää.	Alkutuotannon tuottajalla on omavalvontakuvaus tai -suunnitelma, jossa dokumentoidaan kasvinsuojelusuunnitelma, toimenpiteet ja mittarit, tai tuottaja on sitoutunut vastaavat vaatimukset sisältävään laatujärjestelmään. TAI Alkutuotannon tuottaja on sitoutunut laatujärjestelmään (mm. Laatutarha, IP Sigill Kasvikset, GLOBALG.A.P.) tai vastaava, jossa on kasvinsuojelutoimenpiteiden vastuullisuutta koskevia vaatimuksia ja/tai mittareita, kuten yllä esitetty. TAI Alkutuotannon tuottaja on sitoutunut Suomen ympäristökorvausjärjestelmään, jossa on kasvinsuojelutoimenpiteiden vastuullisuutta koskevia vaatimuksia ja/tai mittareita, kuten yllä esitetty.	Vastuullisen kasvinsuojelun ytimenä ovat ennaltaehkäisy, ei-kemiallisten kasvinsuojelumenetelmien suosiminen sekä torjunta-aineiden säästeliäs ja tarkasti kohdistettu käyttö.	https://kriteeripankki.fi/c/50
Vastuullisten kasvisuojelumenetelmien käyttö	**Edelläkävijätaso**	Kasvisten/marjojen/viljojen tuottaja noudattaa integroidun kasvinsuojelun (IPM) periaatteita. Tuottaja käyttää sopimustuotteen viljelyssä vähintään kahta ennaltaehkäisevää ja/tai ei-kemiallista kasvinsuojelumenetelmää.	Alkutuotannon tuottajalla on omavalvontakuvaus tai -suunnitelma, jossa dokumentoidaan kasvinsuojelusuunnitelma, toimenpiteet ja mittarit, tai tuottaja on sitoutunut vastaavat vaatimukset sisältävään laatujärjestelmään. TAI Alkutuotannon tuottaja on sitoutunut laatujärjestelmään (mm. Laatutarha, IP Sigill Kasvikset, GLOBALG.A.P.) tai vastaava, jossa on kasvinsuojelutoimenpiteiden vastuullisuutta koskevia vaatimuksia ja/tai mittareita, kuten yllä esitetty. TAI Alkutuotannon tuottaja on sitoutunut Suomen ympäristökorvausjärjestelmään, jossa on kasvinsuojelutoimenpiteiden vastuullisuutta koskevia vaatimuksia ja/tai mittareita, kuten yllä esitetty.	Vastuullisen kasvinsuojelun ytimenä ovat ennaltaehkäisy, ei-kemiallisten kasvinsuojelumenetelmien suosiminen sekä torjunta-aineiden säästeliäs ja tarkasti kohdistettu käyttö.	https://kriteeripankki.fi/c/51

Sertifiointi- ja laatujärjestelmien hyödyntäminen hankinnoissa

Tulevat tapahtumat

17.11.
klo 16.30–18

Ruokapalveluhankinnoilla vahvistetaan alueiden elinvoimaa ja hyvinvointia

Hyvinvointialueiden päättäjille suunnatussa maksuttomassa webinaarissa käsitellään ruokapalvelu- ja elintarvikehankintojen vaikutuksia aluetalouteen, huoltovarmuuteen ja asukkaiden hyvinvointiin. Ohjelmassa on kokemuksia hyvinvointialueilta sekä ajankohtaista tietoa hankintalain valmistelusta.

Tutustu ohjelmaan ja ilmoittaudu 15.11. mennessä

18.11.
klo 13–15

Eläinten hyvinvoinnin varmistaminen elintarvikehankinnoissa

Eläinten hyvinvointikriteerit sekä Sikava-, Naseva- ja siipikarjan järjestelmien hyödyntäminen todentamisessa.

Tutustu koulutukseen ja ilmoittaudu mukaan

8.12.
klo 13–14

Elintarvikehankintojen vastuullisuus ja kotimaisuusaste – selvityksen tulokset julki 8.12.

Kuinka suuri osa julkisten ruokapalveluiden elintarvikkeista on kotimaisia ja miten vastuullisuusvaatimukset näkyvät hankinnoissa?

Maksuttomassa webinaarissa esitellään syksyllä 2026 toteutetun kyselyn tuloksia elintarvikehankintojen kotimaisuusasteesta ja vastuullisuudesta.

Tutustu ohjelmaan ja ilmoittaudu mukaan

Vastuullisuuden seuranta osana sopimuskautta

Esimerkki käsittelee Palvelukeskus Helsingin toimintamallia vastuullisuuden systemaattiseen seurantaan ja todentamiseen hankintojen eri vaiheissa.

Esimerkissä korustuu erityisesti elintarvikehankintoja ja niiden vastuullisuuskriteereiden suunnittelua, toteuttamista sekä seurantaa sopimuskauden aikana.

Palvelukeskus Helsinki – Vastuullisuuden systemaattinen seuranta osana sopimuskautta

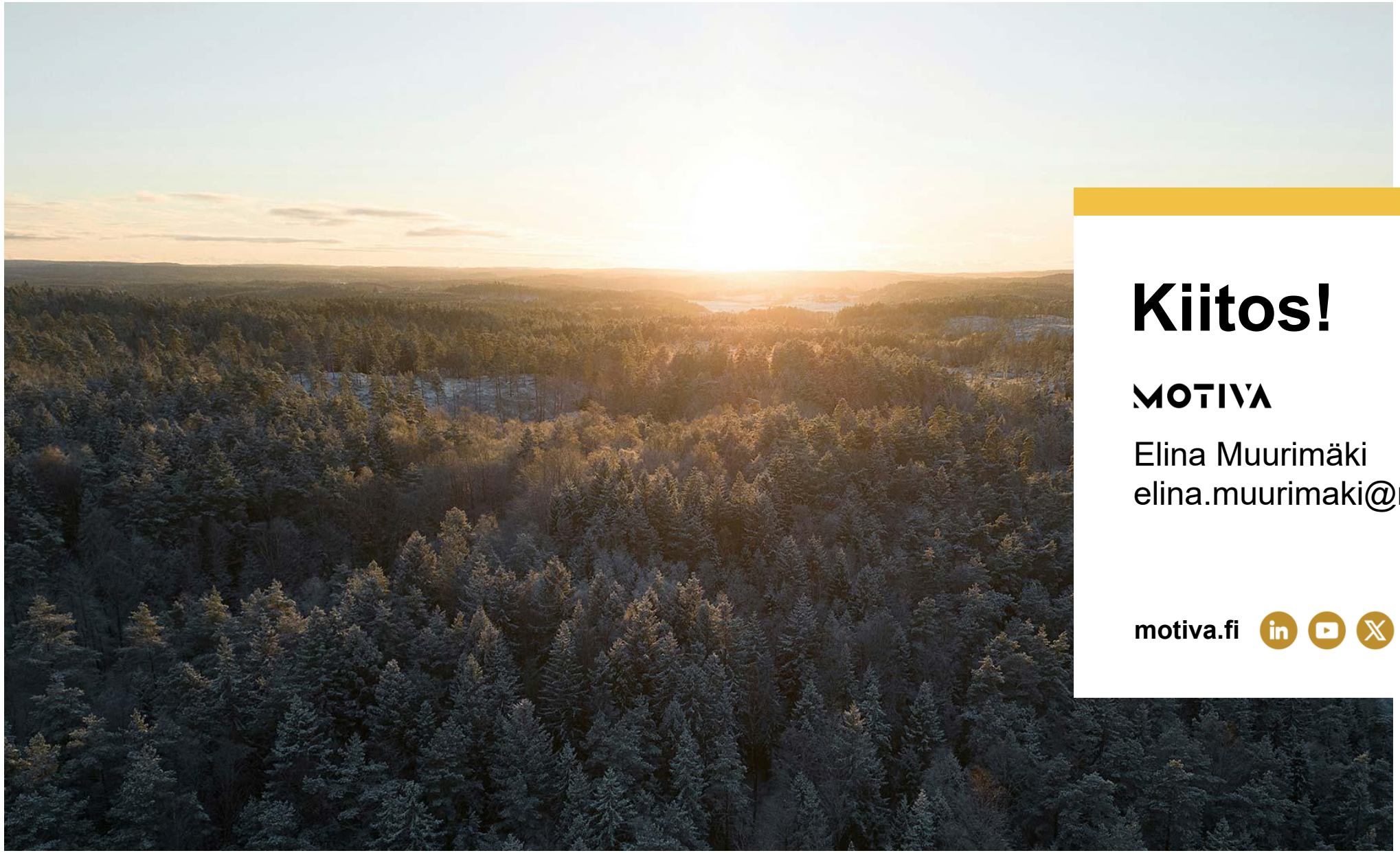
Maa- ja metsätalous-ministeriö

Motiva

Palvelukeskus Helsinki

Lue lisää kriteeripankista: https://kriteeripankki.fi/node/715

Kiitos!

MOTIVA

Elina Muurimäki
elina.muurimaki@motiva.fi

motiva.fi